

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Hensigten med lovforslaget er at skabe ensartede regler for beboerne, uanset om de bor i tidssvarende plejehjem/beskyttede boliger eller i ældre-/ plejeboliger. Lovforslaget indebærer, at beboerne i tidssvarende plejehjem og beskyttede boliger bliver lejere. Dernæst indebærer forslaget, at lejerne i disse boliger vil få fastsat en husleje, der stort set vil svare til lejen i tilsvarende ældre-/ plejeboliger.

1. Lovforslagets baggrund

Det kan ofte bero på en tilfældighed, om en ældre eller person med handicap med behov for en særlig bolig får tilbudt en plejehjemsplads efter reglerne i serviceloven eller en ældre-/ plejebolig efter reglerne i almenboligloven/ældreboligloven. Det kan imidlertid have konsekvenser for den ældre eller handicappede person. Forskellene i de to botilbud vedrører især huslejefastsættelsen og beboerstatus.

Plejehjem og beskyttede boliger er institutioner i Socialministeriets regi, mens ældre-/ plejeboliger i Økonomi- og Erhvervsministeriets regi er boliger, hvor beboerne har lejerstatus og betaler en egentlig husleje, hvortil der kan opnås boligstøtte.

Beboerbetalingen i plejehjem og beskyttede boliger kan være væsentligt højere end i ældre-/ plejeboliger, fordi den kapitaludgift, der indgår i boligudgiften for plejehjem og beskyttede boliger, ikke fastsættes på samme måde, som den beboerbetaling vedrørende boligfinansieringen, der indgår i huslejen i ældre-/ plejeboliger.

Siden den 1. januar 1988 har der ikke kunnet opføres plejehjem og beskyttede boliger. Hensigten har været over tid at adskille boliger og service på ældre- og handicapområdet. Siden den 1. juli 1987 er særlige boliger for ældre og handicappede opført med offentlig støtte som ældre-/ plejeboliger (nu almene boliger) efter almenboligloven under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Målet er således, at der inden for ganske få år ikke længere vil være traditionelle institutioner på ældreområdet.

Spørgsmålet om overførsel af de eksisterende pleje-

hjem og beskyttede boliger til boliglovgivningen blev taget op i forbindelse med plejeboligreformen i 1995, der gav kommunerne økonomiske incitamentter til at modernisere de tidssvarende plejehjem og beskyttede boliger og ombygge dem til ældre-/ plejeboliger. Ved ombygning til ældre-/ plejeboliger sker en automatisk overførsel til boliglovgivningen.

Ved bistandslovreformen, der trådte i kraft den 1. juli 1998, blev reglerne om plejehjem og beskyttede boliger anbragt i en overgangsbestemmelse i serviceloven (§140) for at tydeliggøre, at botilbud på sigt alene skulle ske efter boliglovgivningen.

Som led i udmøntningen af satsreguleringspuljen for 2000 blev på finansloven afsat 50 mio. kr. om året i år 2003 og frem med henblik på finansiering af udgifterne ved en overførsel pr. 1. januar 2003 af tidssvarende plejehjem og beskyttede boliger fra serviceloven til boliglovgivningen. Satspuljeaftalen udmønter således plejeboligreformens forudsætning om overførsel af tidssvarende plejehjem fra sociallovgivningen til boliglovgivningen.

Med henblik på at opfylde intentionerne bag såvel plejeboligreformen, bistandslovreformen som satspuljeforliget foreslås, at kommunalbestyrelsen får pligt til at omdanne plejehjem og beskyttede boliger, som vurderes som tidssvarende, til lejeboliger inden den 1. januar 2005.

Hvis kommunen eller amtskommunen ejer og udlejer plejehjemet eller de beskyttede boliger, foreslås det, at kommunalbestyrelsen hhv. amtsrådet får valgfrihed til at bestemme, om ejendommen efter omdannelsen skal være omfattet af reglerne for almen boligvirksomhed (ustøttede almene plejeboliger) eller reglerne i den private lejelovgivning (ustøttede private plejeboliger). Hermed får kommuner eller amtskommuner valgfrihed med hensyn til den løsning, der findes mest hensigtsmæssig lokalt. Hvis det besluttes at anvende det almene regelsæt, indebærer dette, at reglerne om bl.a. beboerdemokrati, kommunalt tilsyn og sideaktiviteter vil finde anvendelse.

Knap 70 pct. af samtlige plejehjem/beskyttede boliger (eller knap 22.000 pladser) ejes eller lejes primært